

FÖR VILTET

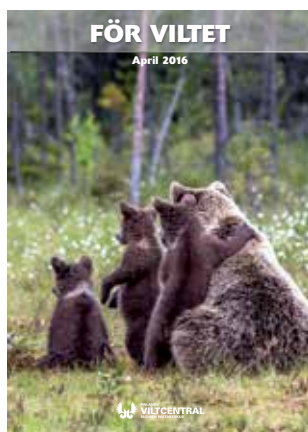
April 2016

FINLANDS
VILTCENTRAL
SUOMEN RIISTAKESKUS

INNEHÅLL

Från plan till handling	3
Björnen – fruktad och respekterad	4
Suurpedot.fi snart också på svenska	6
Uppdateringen av förvaltningsplanen för lodjuret pågår	7
Förvaltningsplanerna skapar ny praxis	8
Älgförvaltningsområdena – lärdomar av det första året	12
Oma riista är inte rädd för utmaningar	15
Vildsvinen lever och blir fler	16
Alla har rätt till välfärd	18

För Viltet

Tidningen För Viltet som ges ut av Finlands viltcentral berättar om förvaltningsplanerna för viltet; deras bakgrund, hur planerna framskrider och resultaten. Även viltpolitiska aktualiteter behandlas. För Viltet vänder sig dels till intressegrupperna som är knutna till Finlands viltcentral och dels till alla andra som är intresserade av viltpolitik.

Förvaltningsplanerna stakar ut riktlinjerna och formulerar målen för förvaltningen av viltstammarna på lång sikt. Jord- och skogsbruksministeriet leder arbetet och fastställer planerna som Finlands viltcentral har berett. I arbetet ingår två omgångar med regionala samråd. Riksviltrådet och de regionala vilträden deltar i arbetet genom att jämföra samman parternas uppfattningar. Privatpersoner kan delta i processen och påverka beredningen av förvaltningsplanerna vid öppna samråd för intressegrupper och allmänhet.

Redaktör: **Annamari Alanne**
Grafisk planering: **Ilkka Eskola, Hansaprint Oy**
Tryck: **Hansaprint Oy, 2016**
Omslagsbild: **Jorma Lehti, Vastavalo**

FRÅN PLAN TILL HANDLING

■■■ Det har gått fem år sedan Finlands viltcentral grundades. Mycket har hänt under den här tiden: sädgåsen är fredad på obestämd tid för att stammen har minskat, vargkonflikten har förändrat verksamhetsmiljön och de stora rovdjuren har blivit fler och har brett ut sig till nya trakter. De nya grundlagsenliga kraven som ställs på skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna är strikta, men vi har skött våra uppgifter så, att våra beslut har klarat de juridiska prövningarna väl.

Allt detta har väckt en hel del debatt bland jägarna. Fler än en anser att de gamla goda tiderna är förbi och att förutsättningarna för jakten har urholkats. Jag tvivlar inte på att detta delvis är sant, men jag kan med egna ögon se att jaktens och vilthushållningens ställning i vårt land i dag är starkare än någonsin. Viltförvaltningen har förmågan att hantera och lösa även sådana frågor som är svåra för förvaltningen själv. Det här funktionella modet har ökat vilthushållningens status i samhället och betydelsen av det naturvårdsarbete som jägarna utför är allmänt erkänd.

I fjol skrev drygt 6500 personer jägarexamen. Nästan 26 procent av dem var kvinnor, vilket är oerhört positivt och visar att jaktens status i vårt samhälle stiger. Branschen är öppen, transparent och accepterad, vilket kanske har bidragit till att öka kvinnornas intresse för jakt? Även i jaktföreningarna blåser det på många håll en förändringens vind och ansvarspersonernas uppgifter övergår till den yngre generationen.

Jarkko Nurmi
chef för vilthushållning,
Finlands viltcentral

I mångt och mycket har förvaltningsplanerna som Finlands viltcentral gjort upp utgjort motorn i vår nya viltpolitik. De har inneburit startskottet för flera nya verksamhetsätt och utvecklingsidéer. Förvaltningsplanerna har inte förblivit några papperstigrar utan förslagen har omsatts i praktiken till ny, faktisk praxis.

Sättet på vilket förvaltningsplanerna för älg- och vargstammen omsattes i praktiken är goda exempel. Avskjutningsplaneringen som bygger på älgförvaltningsområden har redan hunnit skapa tillvägagångssätt som förbättrar älgstammens struktur, som jägarna sinsemellan kommer överens om och som bygger på viltforskningsdata. Digitaliseringen av branschen pågår med god fart; tjänsten Oma riistas funktion för älgdata öppnar fantastiska möjligheter för jaktföreningarna att förvalta sina älgar. Den beståndsvårdande vargjakten har förhoppningsvis mildrat vargkonflikterna på lokalplanet. Enligt en uppskattning som naturresurssinstitutet nyligen gjort har vargarna blivit varken fler eller färre: trots den beståndsvårdande jakten eller tack vare den?

Av allt att döma finns det ett behov av finländsk viltpolitik också på andra håll i Europa. Mängden internationella uppgifter och projekt som Finlands viltcentral deltar i kommer att öka avsevärt. Våra funktionärer deltar i skapandet av ett kvotssystem för taigasädgåsens flyttvägar, som sannolikt kommer att innebära en nystart för jakten. Våra förvaltningsplaner för viltarter och livsmiljöer betraktas som modellexempel för framgångsrikt engagerande och flexibel viltförvaltning som bygger på data om viltet.

Ute i världen finns en efterfrågan på våra arbetsmetoder och vår expertis. Kan det alltså förhålla sig så, att alla förändringar ändå inte är av ondo? Bäst alltså att jobba på och utvecklas! Jag utmanar alla läsare – både jägare och ickejägare – att spana efter positiva signaler från viltfältet och inte släppa fram det negativa, trollet som allt emellanåt sticker upp sitt fula tryne.

Marko Paasimaa, specialplanerare, Finlands viltcentral

Finlands viltcentral uppdaterar i år förvaltningsplanen för björnstammen. Den nuvarande planen fastställdes 2007. Trots att björnen är en art som förökar sig väldigt långsamt så har det under de senaste tio åren skett flera väsentliga förändringar som det är meningen att uppdateringen av förvaltningsplanen ska svara på.

■■■ För ett tiotal år sedan förekom björnen främst i landets östra delar. Även i Mellersta Finland fanns det områden med populationer tätare än genomsnittet, men tätheterna var störst vid östgränsen. Lösningen blev att det bildades fyra olika stamförvaltningsområden för björnen: renskötselområdet, området för en etablerad björnstam, utbredningsområdet och området för en stam under utveckling.

Det målsatta antalet björnindivider varierar i de olika förvaltningsområdena: i renskötselområdet och i området för en etablerad björnstam skulle antalet individer hållas på den dåvarande nivån och hindras från att öka. I utbredningsområdet och i området för en stam under utveckling skulle björnarna få bli fler, men med hänsyn till befolkningstätheten och näringslivsstrukturen.

Björnstammen växer

I dagsläget ligger koncentrationerna i björnens utbredning på i stort sett samma platser som för tio år sedan. I enlighet med förvaltningsplanen har utbredningsområdet utvidgats västerut och söderut. Björnen har uppenbarat sig i trakter där människa och björn inte har samexisterat på samma sätt som i de traditionella björnområdena.

Björnarna har blivit fler sedan förvaltningsplanen fastställdes. Vi har nått fram till ett stadium där folk råkar på björnar i tätare bebyggda regioner, men det handlar inte längre enbart om enstaka strövande individer.

Den senaste informationen om björnskadorna indikerar att den pågående utvecklingen går i den här riktningen. Av de ersättningsbara skador som björnen under de senaste två åren har orsakat husdjur utanför renskötselområdet har 88 procent inträffat i utbredningsområdet och området för en stam under utveckling. Hälften av skadorna har inträffat i området för en stam under utveckling.

Hamu Huutu

BJÖRNEN

– fruktad och respekterad

Som helhet betraktat fungerar samexistensen med björnen i regel bra och läget är inte särskilt spånt eller konfliktfyllt

Förvaltningsplanen en framgång

Utgångsläget för förvaltningen av björnstammen och den nya förvaltningsplanen är gott eftersom fokus inte längre behöver ligga på antalet individer. Förvaltningsplanerna för björnen och lodjuret kom till år 2007 och har för bägge arterna varit en framgång, både beträffande utvecklingen räknat i individer och utvidgningen av förekomstråden.

Den beståndsvårdande jakten är det viktigaste sättet att påverka tyngdpunkterna i björnens förekomstråden och skadorna som björnen orsakar, och bevara artens skygghet för människor. Under de senaste åren har vi sett initiativ av olika slag för de praktiska jaktarrangemangen. Vid uppdateringen av förvaltningsplanen kommer alla initiativ att behandlas noggrant.

Det problematiska renskötselområdet

I renskötselområdet har det problematiska varit uppskattningen av björnstammens storlek, de omfattande skadorna som björnen orsakar renskötseln och - under vissa år - att kvotjakten inte har haft effekt. Kvoterna har inte på långt när blivit fyllda, och större delen av björnarna har fällts i de södra och östra delarna av renskötselområdet.

Men förändringar i läget är redan på gång. Redan under pågående vinter har observerandet förbättrats med utbildningar för rovdjurskontaktpersoner i jaktvårdsföreningar och renbeteslag. Under de senaste två åren har också jakten blivit effektivare. Kvoterna har fyllts med god fart och björnar har blivit fällda på alla håll i renskötselområdet. Med en riktig fokusering och dimensionering av

jakten uppnår vi också en avsevärd effekt på skadeutvecklingen. Vid dimensioneringen av jakten i renskötselområdet läggs numera större vikt än förut på skadeutvecklingen.

Fredlig samexistens

Som helhet betraktat fungerar samexistensen med björnen i regel bra och läget är inte särskilt spänt eller konfliktfyllt. Folk

engagerar sig för björnen. En av de viktigaste sakerna vid uppdateringen av förvaltningsplanen är att vi ska ha kontroll över den växande björnstammen och samexistensen med människan.

Tanken är att vi fortlöpande ska följa med de stora rovdjuren och utveckla samexistensen. Ruralia-institutet vid Helsingfors universitet gjorde för två år sedan en utvärdering av den nationella rovdjurspolitikens utveckling, *Kansallinen suurpetopoliittikan kehittämisarviointi*. Där gjordes en helhetsutvärdering av målsättningarna och åtgärderna i den rovdjurspolitik som jord- och skogsbruksministeriet bedrev åren 2007 till 2012. Utifrån resultaten av utvärderingen formulerades dessutom några utvecklingsförslag för rovdjurspolitiken. Under de två senaste åren har Finlands viltcentral med hjälp av de regionala vilträden intensifierat samråden med intressegrupperna. I dagsläget ordnas det samråd regelbundet i hela landet. Likaså gjordes vid beredningen av den gällande förvaltningsplanen en grundlig undersökning av intressegruppernas och allmänhetens mål, förväntningar och förhoppningar beträffande förvaltningen av björnstammen.

Vid uppdateringen av förvaltningsplanen var det prioriterat att engagera allmänheten och intressegrupperna i processen. Eftersom vi tack vare tidigare utredningar redan förfogar över en stor mängd bakgrundsinformation så kan vi i processen också ägna oss åt detaljfrågor. Målet är att hitta en lösning där den ekologiska, ekonomiska och sociala acceptabiliteten är i balans.

Förvaltningsplanerna för de stora rovdjuren

■ Det finns fyra stora rovdjur i vårt land: björnen, vargen, lodjuret och järven. För alla fyra finns en förvaltningsplan som är i kraft. Förvaltningsplanen för järven fastställdes 2014 och planen för vargen uppdaterades och fastställdes den 22 januari i fjol. Förvaltningsplanen för björnen ska uppdateras under innevarande år medan planen för lodjuret ska uppdateras mellan april 2016 och mars 2017.

Annamari Alanne, kommunikationsplanerare, Finlands viltcentral

SUURPEDOT.FI

snart också på svenska

Webbplatsen suurpedot.fi är den viktigaste oberoende informationskällan i vårt land om de stora rovdjuren. Under innevarande vår kommer webbplatsen att ta ett stort och viktigt kliv framåt när den publiceras också på svenska och engelska.

■■■ Webbplatsen suurpedot.fi öppnades 2002 och har i snart femton års tid förmedlat officiell och tillförlitlig information om de stora rovdjuren. Vi lever i en värld med mediekriser och ståhej i de sociala medierna. Det finns därför ett stort behov av officiell information och det är denna efterfrågan som myndigheter och forskare vill svara på.

Webbplatsen drivs av Forststyrelsen, jord- och skogsbruksministeriet, Finlands viltcentral, Naturresursinstitutet och miljöministeriet.

Rovdjursinformationen kliver in på internationella arenor

Intresset för rovdjuren i vårt land växer även utanför landets gränser. Därför kommer

webbplatsen under innevarande vår att publiceras också på svenska och engelska.

Den svenska versionen är tänkt att främst betjäna de svenskspråkiga här i landet och ge rovdjursinformation på landets andra officiella språk. Den engelska versionen är tänkt att fungera som ett internationellt fönster för information om de stora rovdjuren - för både media och andra intresserade. Det internationella intresset har vuxit under de senaste åren och bland annat har vår förvaltningsplan för vargstammen blivit ett samtalsämne. Den nya svenska och engelska upplagan spelar mycket riktigt en viktig roll som förmedlare av korrekt information om de stora rovdjuren i Finland.

Webbplatsen suurpedot.fi innehåller mängder av information om de fyra stora rovdjuren i vårt land: vargen, björnen, lodjuret och järven. Utöver de populära sidorna om arterna och deras spår finns där också information om fredning och jakt, rovdjurens ställning i samhället och ett urval spel och berättelser.

Arbetet med att utveckla sidan har finansierats av jord- och skogsbruksministeriet medan driften bekostas av Forststyrelsen.

*Metsän poika tahdon olla,
sankar jylhän kuusiston.
Tapiolan vainiolla
karhun kanssa painii käyr,
ja maailma unholaan
jäähkään.*

Aleksis Kivi, Metsämiehen laulu

SUURPEDOT.FI

PUHUTKO PETOJA?

Miten toimit kohdatessasi suurpedon? Runouden sankareilla on useimmiten kovat luulot voimistaan, mutta painiottelussa mesikämmen ottaa erävoiton sitkeästäkin urhosta. Suurpedot sivusto tarjoaa luotettavaa tietoa suomalaisista suurpedoista ja auttaa yhteisössä petojemme kanssa. **Tervetuloa uustettuun verkkopalveluun!**

Mikko Toivola, projektchef, Finlands viltcentral

UPPDATERINGEN AV FÖRVALTNINGSPLANEN FÖR LODJURET PÅGÅR

Lodjuret är det vanligaste stora rovdjuret i vårt land. I fjol våras uppskattades stammen till mellan 2635 och 2710 lodjur äldre än ett år. Den första förvaltningsplanen för lodjursstammen i vårt land fastställdes 2007, men sedan dess är det mycket som har förändrats. Det är därför på tiden att uppdatera förvaltningen av stammen så att den motsvarar läget idag.

■■■ Under jaktåret 2015-2016 fälldes sammanlagt 486 lodjur. Det bästa tecknet på att det inte går någon nöd på lodjuren är att hotklassificeringen ändrades i fjol från sårbar till nära hotad. Lodjuret förekommer i stort antal och är mycket rörligt, vilket gör det svårt att beräkna antalet djur. Förhållandet mellan lodjuret och artens bytesdjur är inte heller okomplicerat.

Åsikter för och emot

Den kraftiga ökningen av antalet lodjur i synnerhet i områden med hjort och rådjur har väckt livlig debatt. Somliga anser att ökningen gynnar naturen bland annat genom att lodjuret jagar mårhund medan andra upplever att deras viltvårdsarbete, som har kostat så mycket möda, går till spillo när lodjuren börjar jaga rådjur. Åsikt står mot åsikt när det gäller lodjurets konsekvenser för naturen i vårt land.

Vid uppdateringen av förvaltningsplanen försöker vi med hjälp av tillgänglig vetenskaplig kunskap klarlägga lodjurets konsekvenser, med särskild hänsyn till särdragen i livsmiljöerna. Det är också vår önskan att den här informationen ska göras tillgänglig för allmänheten på ett lättfattligt vis. Samtidigt försöker vi finna nya sätt att utnyttja vår ökade kunskap vid planeringen av jakten efter lodjur.

Uppdateringen av förvaltningsplanen för lodjuret ska bli klar i mars nästa år.

En värdefull del av vår natur

Under de senaste åren har jägarkåren bland annat varit sysselsatt med lodjursinventeringar i terrängen. De här terrängoperationerna med flera tusen deltagare

Hannu Huutu

på olika håll i landet talar sitt tydliga språk om behovet av exaktare information om lodjuren. Inventeringarna visar också att jägarna är motiverade. På Finlands viltcentral är vi dock medvetna om att frivilligarbetet har sina begränsningar. Vid arbetet med att uppdatera förvaltningsplanen för lodjuret försöker vi därför finna alternativa metoder för preciseringarna av uppskattningarna utan att behöva ta till kontinuerliga inventeringar i terrängen.

Utgångspunkten för förvaltningsplanen är att vi ska bevara en gynnsam bevarandestatus

för arten. Även i fortsättningen ska lodjuret ha ett egenvärde som ett av de stora rovdjuret i vår natur. Ett av syftena med förnyelsen av förvaltningsplanen är att få allmänheten att uppfatta arten som dels en värdefull del av vår natur, dels ett fascinerande vilt. För att nå de här målen och finna lösningar sköter vi planeringen i dialog med övriga parter och engagerar allmänheten.

När vi har nått de här målen i förvaltningsplanen kommer jaktupplevelsorna som lodjuret bjuder på att skapa ännu mer välfärd än förut i vårt samhälle.

Vid arbetet med uppdateringen försöker vi finna alternativa metoder för preciseringarna av uppskattningarna utan att behöva ta till kontinuerliga inventeringar i terrängen

Jarkko Nurmi, chef för vilthushållning, Finlands viltcentral

FÖRVALTNINGSPLANERNA SKA

Under Finlands viltcentrals fem första verksamhetsår har vi tagit fram och fastställt fem förvaltningsplaner för viltet. Planerna får en faktisk inverkan på vilthushållningen när åtgärderna förankras på fältet med lagstiftning och olika projekt. Vi följer med implementeringen av åtgärderna och för varje förvaltningsplan utses en ansvarig funktionär.

■ ■ ■ Under de senaste fem åren har vi fastställt inte bara förvaltningsplanerna för älgstammen, skogshönsen och vargstammen utan också den internationella förvaltningsplanen för taigasädgäsen och den nationella våtmarksstrategin. Åtgärderna har förankrats med olika utvecklingsprojekt i den normala verksamheten i viltcentralregionerna.

Finlands viltcentral har lyckats utveckla projektarbetet till ett effektivt verktyg som på årsnivå kan avkasta ett mervärde på hela 25 procent på grundfinansieringen. Projektet Hemygdsvåtmark Life+ utgör det bästa exemplet på det här sättet att arbeta. Genom projektet har åtgärderna och målen i den nationella våtmarksstrategin omsatts i praktiken.

Effekterna begränsar sig inte till en ökning av mångfalden! Vi har kunnat integrera vattenskyddet i arbetet med livsmiljöerna och projektet har verkställts i ett kundnära samarbete med markägare och jaktföreningar.

Förvaltningen av skogshönsen i realtid

Projektarbetet i anslutning till förvaltningsplanen för skogshönsen har varit omfattande. Så fort Finlands viltcentral hade inlett sin verksamhet år 2011 verkställdes en viktig förnyelse av förvaltningen. Då skapades nämligen verksamhetssättet med vilket jakttiderna för skogshönsen bestäms utifrån färsk villtriangelinformation. Tidigare var vi tvungna att förutspå stammarnas utveckling nästan ett år i förväg.

Användningen av färsk information som frivilliga inventerare har tagit fram som stöd för förvaltningen och beslutsfattandet har gjort triangelinventerarna ännu ivrigare. Antalet inventerade trianglar har stigit i rask takt under de senaste åren och i höstas överskreds för första gången i villtriangelarnas historia gränsen tusen trianglar.

Genomförandegraden för de viktigaste temahelheterna i förvaltningsplanen för skogshönsen

- Vård av livsmiljöer: 70 %
- Hållbar jakt: cirka 80 %
- Uppföljning och forskning: cirka 70 %

Älgförvaltningsområdena stöder förvaltningen av stammarna

Implementeringen av förvaltningsplanen för älgen har varit en krävande uppgift för organisationens funktionärer, förtroendemännen och företrädarna för jaktvårdsföreningarna. Som de viktigaste elementen i planen kan vi betrakta grundandet av älgförvaltningsområdena och skapandet av en ny avskjutningspraxis. Målet är en förvaltning av älgstammen med tydligare helhetsgrepp och målinriktning än förut, som verkställs på större arealer så att samarbetet mellan jägarna ökar. Det här är viktigt i synnerhet för ett annat prioriterat element i förvaltningsplanen; förbättrandet av älgstammens struktur.

Implementeringen av planen har gjorts genom flera projekt med syftet att utveckla förvaltningen av stammen och projektet har beviljats ekonomiskt stöd av jord- och skogsbruksministeriet. Utan den externa finansieringen hade det inte gått att förankra planen.

Med hjälp av projekten grundade vi älgförvaltningsområdena och skapade utbildningspaket av hög kvalitet för förvaltningen av älgstammen och den selektiva avskjutningen. Störst nytta på fältet gör planscherna om selektiv avskjutning av älgar som delas ut till alla jaktföreningar i landet. Tanken är att jägarna ska sätta upp planschen på väggen i jaktstugan så att jägarna kan studera finesserna med den selektiva avskjutningen, till exempel på morgnarna innan älgjakten drar i gång.

Till det viktigaste i år beträffande finslipningen av implementeringen av förvaltningsplanen hör att få jaktföreningarna och jaktlagen att mangrant ta i bruk funktionerna för älgdata i tjänsten Oma riista. Med hjälp av tjänsten kan vi följa med älgjakten i realtid, vilket hjälper oss att nå målen för förvaltningen av stammen. Detta ger Naturresursinstitutet möjligheter att samla in den information som behövs för uppskattningarna av stammen mycket snabbare än med dagens system med älgobskort.

Hennu Huttu

Genomförandegraden för de viktigaste temahelheterna i förvaltningsplanen för älgen

- Utvecklandet av regleringsprocessen: cirka 85 %
- Utvecklandet av informationsprocessen: cirka 75 %
- De samhälleliga effekterna: cirka 60 %

APAR NY PRAXIS

Till det viktigaste med förvaltningsplanen för älgstammen hör att förbättra stammens struktur så att tjurarnas medelålder stiger.

Förvaltningsplanen för vargstammen i vårt land har väckt stort internationellt intresse

Vända de försvagade fågelstammarna uppåt

Finlands viltcentral har ansvarat för uppgörandet och koordinerandet av den internationella förvaltningsplanen för taigasädgåsen. Planen fastställdes på AEWA:s partsmöte i november. Tack vare aktiviteten från finländsk sida bevarades möjligheten till jakt efter taigasädgåsen.

Arbetet fortsätter nu med planeringen av hela flyttvägen, vilket kan öppna möjligheter till jakt också i vårt land. Till nyckelfrågorna hör storleken på kvoterna i de deltagande länderna, hur kvoterna ska övervakas och vilken information om gässtammen vi behöver. Det yttersta målet för förvaltningsplanen är naturligtvis att vända trenden för taigasädgåsen uppåt.

Utöver de egentliga förvaltningsplanerna har Finlands viltcentral också berett ett åtgärdsprogram för skötseln och förvaltningen av bäverstammarna. Syftet med programmet är att stöda den europeiska bävern som är vår ursprungliga bäverart och hindra den kanadensiska bävern från att tränga in i områdena med europeisk bäver.

Vi har också gjort upp ett åtgärdsprogram

- ■ ■ för ett antal jaktbara sjöfåglar med en negativ utvecklingstrend; blåsand, ärta, skedand, stjärtand, sothöna, brunand och vigg. Här är huvudmålet att stöda återupplivningen av stammarna genom ett brett upplagt samarbete. Nedgången beror på eutrofieringen av fågelvatten, vilket försämrar livsmiljöerna. Jakten har inte någon nämnvärd inverkan på den negativa trenden, men med tanke på jaktens hållbarhet är utvecklingen naturligtvis ett problem. För att vända trenden uppåt igen kommer det sannolikt att behövas storskaliga skötselåtgärder för livsmiljöerna och en preciserad reglering av jakten.

Nio projekt för vargen

Implementeringen av förvaltningsplanen för vargstammen pågår. Den hetaste debatten i offentligheten har handlat om detaljer i den beståndsvårdande jakten, men det är fler element än så i förvaltningsplanen som har omsatts i praktiken. I planen ingår nio projekt och de har alla inletts. I viltcentralregionerna utbildas under innevarande vår kontaktpersoner för de stora rovdjuren med nytt undervisningsmaterial. Verksamheten i samarbetsgrupperna för vargreviren startar i full omfattning i höst.

Förvaltningsplanen för vargstammen i vårt land har också väckt stort internationellt intresse eftersom vargarna i Tyskland och Frankrike blir fler och det bildas flockar i nya områden.

Hos har vi redan kunnat notera att förvaltningsplanen har tagit udden av de värsta konflikterna som i allt högre grad har blossat upp under de senaste åren. Mycket återstår dock att göra och vargen kommer alltid att väcka starka känslor, men med samarbete och förtroende parterna emellan kan vi gå framåt.

Förvaltningsplanerna innebär samarbete

- *Finlands viltcentral önskar framföra sitt tack till alla som har jobbat med förvaltningsplanerna och åtgärdsprogrammen.*

I arbetet med samtliga förvaltningsplaner har Finlands viltcentral kunnat stöda sig på Naturresursinstitutets forskning och forskare. Utan samarbete fungerar varken forskningen eller förvaltningen av viltstammarna. Vi ska vårda oss om det goda samarbetet mellan viltförvaltningen och viltforskningen i vårt land eftersom den hållbara jakten vilar på vetenskap.

I höstas överskreds för första gången i viltriangelarnas historia gränsen tusen trianglar

Hannu Huttu

Det går utmärkt att integrera skötseln av tjäderns livsmiljöer i skogsbruket. En stark tjäderstam är ett tecken på att skogsbruket är ekologiskt hållbart.

Kommentarer:

Förvaltningsplanen för Finlands skogshönsfågelstammar

■ Förvaltningsplanen för skogshönsfåglarna i vårt land fyller ett reellt behov. Den är gjord med omsorg och vid beredningen har man engagerat intressegrupper och organisationer på bred front. Dessutom tar den hänsyn till internationella avtal. Beträffande åtgärderna i privatskogsbruket betonas att de är frivilliga.

Huruvida åtgärderna i skogsbruket räcker till beror på i hur stor omfattning de verkställs i praktiken. Naturvården i ekonomiskogarna har en väldig potential. Även små förändringar i en viltvänlig riktning får stor effekt. Men rådgivningen och informationsverksamheten kräver resurser och projektfinansiering.

Systemen för regleringen av jakten och arbetet med att planera och följa med viltstammarna måste vidareutvecklas. Uppenbarligen räcker det inte till med enbart rekommendationer för begränsningen av jakten efter skogshöns på spelplatser. Det är inte lätt att öka jakten efter rovdäggdjur, i synnerhet mink och mårhund, och de nuvarande åtgärderna räcker inte till.

Mängden lämpliga livsmiljöer och livsmiljöernas kvalitet och struktur påverkar storleken på skogshönsens stammar. De viltvänliga skogsvårdsrekommendationerna, anvisningarna för certifiering och de nya möjligheterna i skogslagen har en positiv inverkan på livsmiljöernas kvalitet. Dessutom innebär bestämmelserna om förnyelse på torvmarker och sloandet av skyldigheten att förnya trädbeståndet på näringsfattiga torvmarker stora möjligheter.

Förvaltningsplanen för skogshönsen är till konkret nytta. Samarbetet mellan viltsidan och skogssidan har varit tätt i vilträden och bland annat i projektet Ut i viltskogen. Även i det regionala skogsprogrammet når vi konkreta resultat med vissa åtgärder.

Seija Tiitinen-Salmela, chef för näringstjänster, Finlands skogscentral

Vi ska använda åtgärderna i förvaltningsplanen i ännu högre grad genom stort upplagda projekt, som till exempel iståndsättningar av kärr och informationskampanjer riktade till skogsägare.

Våtmarksstrategin för viltushållningen

■ Våtmarksstrategin för viltushållningen är omfattande och gjord med omsorg. Bakgrundsmaterialet är omfattande och all denna kunskap är komprimerad till en bra text.

Åtgärderna som föreslås i förvaltningsplanen räcker till, bara de verkställs! Det finns inga uppenbara brister, men bekämpningen av de olägenheter som eutrofieringen av vattendrag innebär borde inledas å det snaraste. Den kraftiga eutrofieringen har lett till en försämring av tillgången på föda för sjöfåglarna eftersom vattnet har blivit grumligt och mörtfiskarna har blivit fler och konkurrerar om födan. Som en följd av detta har många sjöfågelarter minskat kraftigt under de senaste åren.

Med tanke på livsmiljöerna vore det viktigt att skapa nya våtmarker och restaurera gamla i trakter där det av naturen är knappt om sådana eller där de har förstörts genom mänsklig verksamhet. Dessutom är en del av de skyddade våtmarkerna i behov av skötsel för att bevara sitt värde som fågelvatten. Men för att kunna realisera allt detta behöver vi en klar och tydlig finansieringsmodell.

Projektet Hembygdsvåtmark Life + var en framgång. Genom projektet har det skapats nya våtmarker och fungerande metoder för hur sådana ska byggas. Fredningen av sädgåsen och förvaltningsplanerna för sjöfåglar som minskar visar att vi bedriver en ansvarsfull viltpolitik i vårt land.

Markku Mikkola-Roos, äldre forskare, Finlands miljöcentral

Mikael Wikström, specialplanerare, Finlands viltcentral

ÄLGFÖRVALTNINGSOMRÅDENA

– lärdomar av det första året

Den senaste älgjaktssäsongen var den första med våra nya älgförvaltningsområden och det nya systemet för förvaltningen av älgstammen. Utifrån erfarenheterna kan vi bedöma svagheterna och styrkorna hos planerna och förverkligandet, och hur jaktsäsongen har lyckats. Förvaltningen av älgstammen i vårt land har med andra ord tagit ett stort steg framåt!

■ ■ ■ Enligt förvaltningsplanen för älgstammen ska de regionala vilträden höra intressgrupperna i sin region innan de ställer upp målen för de enskilda älgförvaltningsområdena. Parterna ska diskutera målen ur olika vinklar, både positiva och negativa. Det genomsnittliga målet för hela landet är att minska på älgstammens

täthet, höja andelen vuxna tjurar och minska på andelen kalvar i vinterstam. Det finns förstås gott om variationer i målen mellan förvaltningsområdena.

Planmässig avskjutning

Avskjutningen planeras på älgförvaltningsområdets årliga möte där företrädare för jaktvårdsföreningarna inom förvaltningsområdet fastställer bland annat den målsatta avskjutningen och avskjutningens struktur.

För avskjutningsplaneringen tar Naturresursinstitutet (Luke) fram bakgrundsinformation om stammens tillstånd, avskjutningsberäkningar och rekommendationer. Luke har utvecklat sina metoder för uppskattning av stammarnas karaktäristika, vilket betyder att värdena är färskare och noggrannare än förut.

Arrangemangen kring fjolårets möten för planeringen av avskjut-

ningen var mycket lyckade. Rent praktiskt höjde älgförvaltningsområdenas möten den sammanlagda avskjutningen en aning i förhållande till Lukes beräkningar. Av någon orsak var det främst andelen vuxna tjurar som ökade i avskjutningsplanerna trots att det i målen talades om ett försiktigare uttag av tjurar. Samtidigt minskade man i flera områden på andelen kalvar i avskjutningen, i motsats till institutets rekommendationer.

Från plan till handling

Utifrån informationen i avskjutningsplanerna kan licensansökarna ansöka om ett lämpligt antal licenser, och dessutom går det att planera och genomföra en jakt så att de rätta djuren blir fällda.

När fjolårets avskjutningsplaner omsattes i praktiken, det vill säga på jakt, blev den sammanlagda avskjutningen en aning mindre än planerat. Fjolårets avskjutning blev en aning större än institutets rekommendation medan tjurarnas andel av avskjutningen blev märkbart högre.

Antalet kalvar som fälldes blev igen klart mindre än rekommenderat.

Förändringar i älgstammen

Det finns stora lokala skillnader, men storleken på vinterstammen ligger enligt färskare uppgifter från Naturresursinstitutet i genomsnitt ungefär en procent under fjolårets nivå. I jämförelse med långtidsmålen för tätheten är vinterstammen i hela landet i genomsnitt 15 procent större.

Före jaktsäsongen 2015 låg könsfördelningen för de vuxna älgarna i hela landet enligt institutets uppgifter på i genomsnitt cirka 1,6 älgkor per tjur. Även om andelen

I varje älgförvaltningsområde kan aktörerna finna svar på sina frågor genom att studera de förändringar som har inträffat i deras egna älgbestånd eftersom det finns stora skillnader mellan de olika förvaltningsområdena

Mikael Wikström

Mikael Wikström

tjurar har utvecklats i önskad riktning i flera älgförvaltningsområden så har man inte lyckats lika väl över allt. Jakten har lett till att könsfördelningen för de vuxna älgarna i vinterstammen i hela landet nu ligger på i genomsnitt cirka 2,0 älgkor per tjur. Tack vare att det finns fler tjurkalvar än kvigor så jämnar det ut könsfördelningen i vinterstammen som helhet till i genomsnitt cirka 1,6 älgkor per tjur. Trots att andelen tjurar i stammen ökade i flera förvaltningsområden så förblev stammens genomsnittliga könsfördelning den samma som före jaktsäsongen.

Andelen kalvar i vinterstammen ligger

i genomsnitt på cirka 30 procent, vilket betyder att stammens medelålder är låg. I synnerhet tjurarnas medelålder är i flera älgförvaltningsområden väldigt låg. Under brunsten på hösten finns det stora områden där över hälften av de vuxna tjurarna inte är äldre än ett och ett halvt år. Men den stora andelen kalvar innebär konsekvenser även före brunsten. Under kalvningstiden på våren finns det nämligen stora områden där mer än en fjärdedel av älgkorna fortfarande är kvigor och ännu inte kan bli dräktiga.

De unga älgarnas stora andel av stammen märks också i antalet dispersiva älgar,

det vill säga sådana som utvandrar: ju fler unga älgar det finns i stammen, desto fler finns det som vandrar iväg från sina mödrar och området där de föddes för att hitta nya hemområden. Det här leder till en stor mängd strövande älgar, vilket ökar risken för olyckor i trafiken. I ljuset av den här informationen vore det bättre att andelen kalvar i den återstående stammen skulle ligga närmare 20 än 30 procent.

Årlig uppskattning leder framåt

Efter den första säsongen med det nya stamförvaltningssystemet vore det på sin plats att de regionala viltråden, förvaltnings-

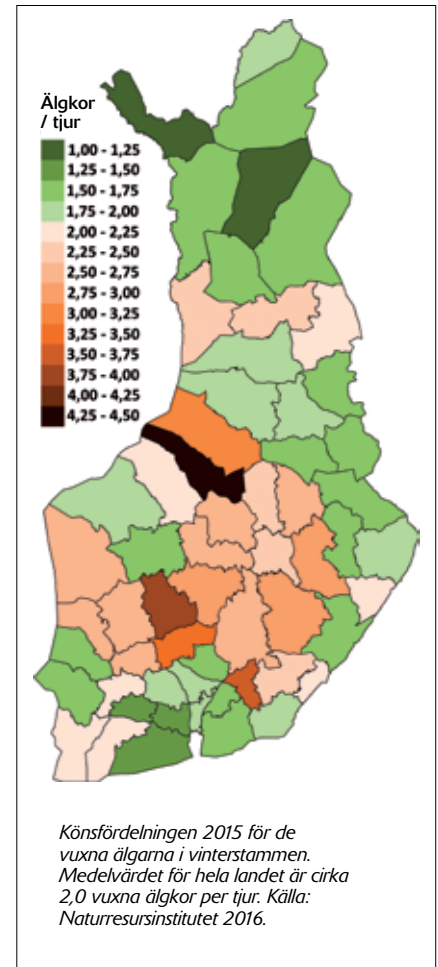
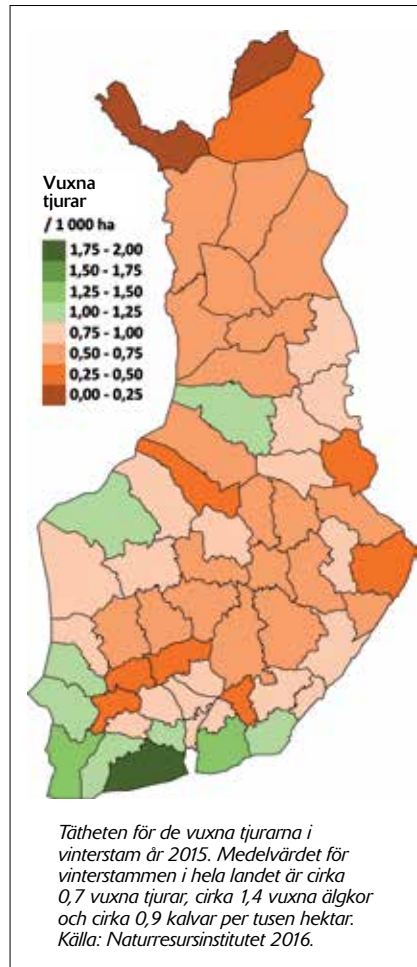

områdesmötena och jaktföreningarna skulle diskutera hur väl förvaltningen har lyckats i praktiken i de olika förvaltningsområdena. Fungerar målen som de regionala vilträden har ställt upp för förvaltningsområdena? Hur väl uppfylldes fjolvårens avskjutningsplan i relation till målen? Hur väl lyckades jaktledarna och jägarna realisera avskjutningsplanerna för älgförvaltningsområdena?

I varje älgförvaltningsområde kan aktörerna finna svar på frågorna bland annat genom att studera de förändringar som har inträffat i deras egna älgbestånd eftersom det finns stora skillnader mellan de olika förvaltningsområdena. Det finns älgförvaltningsområden där alla mål redan är uppfyllda och där förvaltningen hädanefter handlar om att bevara balansen. Men det finns också områden där det kommer att ta flera år att forma stammen så att den uppfyller de uppställda målen. Det finns lika många belägenheter som det finns förvaltningsområden!

Varje skede i det nya förvaltningssystemet är viktigt för resultatet, men i synnerhet jaktledaren bär ett stort ansvar. Vid varje jakt gäller det att välja de rätta djuren och det är synnerligen viktigt att varje jaktförening och varje jägare vet hur många kalvar, vuxna tjurar och vuxna kor som ska fällas för att nå målet.

Förvaltningens resultat uppvisar en hel del variation, men de nya älgförvaltningsområdena som har bildats och det nya systemet för förvaltningen har av allt att döma redan efter sitt första år bildat en välfungerande helhet. Med årliga utvärderingar och en finslipning av metoderna finns det utmärkta möjligheter att med tiden göra lysande resultat i varje älgförvaltningsområde.

Det finns lika många belägenheter som det finns förvaltningsområden

En kommentar:

Förvaltningsplanen för älgstammen

■ De fyra älgförvaltningsområdena i Södra Savolax har avverkat sitt första år med de nya målen för förvaltningsområdena. Jag tycker att vi med det nya upplägget för avskjutningsplaneringen och självfallet också för jakten har lyckats uppnå en bättre balans i älgstammen.

Vi har uppfyllt större delen av det kvantitativa målet, men stammens struktur kräver fortsatt balansering. Allt som ska göras åstadkommer vi inte på en och samma höst, men riktningen är den rätta. Jag är övertygad om att metoderna som den nya förvaltningsplanen lanserar är tillräckliga för att få älgstammen i balans.

Varje jägare bär ett ansvar, men samarbetet mellan jaktvårdsföreningarna är av lika stor betydelse.

Älgarna rör sig över stora områden, så för att nå de uppställda målen krävs det ett fungerande samarbetet

mellan de olika älgförvaltningsområdena. Ett öppet samarbete och samsyn mellan de olika parterna kring älgstammens tillstånd är det bästa sättet att nå de uppställda helhetsmålen.

För den enskilda jägaren innebar förnyelsen av stamförvaltningsplanen ett utökat ansvar och några nya uppgifter. Jag är övertygad om att jägarna bär sitt ansvar och sköter sitt uppdrag föredömligt. Det ligger i både jägarnas och intressegruppernas intresse att älgstammen befinner sig i balans, både kvantitativt och kvalitativt.

Juhani Kukkonen, ordförande för vilträdet i Södra Savolax

Ari Kontiainen, projektchef, och Ville Hokkanen, projektchef, Finlands viltcentral

Oma riista

OMA RIISTA ÄR INTE RÄDD FÖR UTMANINGAR

Arbetet med att vidareutveckla insamlingen av älgdata i tjänsten Oma riista pågår. Den nya funktionen minskar på arbetsbördan för jaktledare och licensinnehavare, och för viltförvaltningen. Den underlättar informationsgången inom föreningar och samlicenser, och gör det möjligt att följa med och styra en jakt i realtid.

■■■ Övergången till elektronisk insamling av älgdata bygger på förvaltningsplanen för älgstammen och ska samtidigt stöda målen i planen. Insamlingen av älgdata i tjänsten Oma riista förenar det gamla älgobskortet med avskjutningsanmälningarna samtidigt som tjänsten förenhetligar viltförvaltningens och viltforskningens processer för inhämtning av information. Drygt 60 jaktföreningar testade den nya funktionen i höstas. Gensvaret har varit uppmuntrande. För de kunder som fortsätter med informationsinhämtningen på papper har det tagits fram ett älgdatakort som läses optiskt.

Uppdaterad information för jägarna

I inhämtningen av information ingår att jaktföreningarna och jaktlagen elektroniskt fastställer sina områden för älgjakt på en karta i Oma riista, som därefter visas för samtliga medlemmar. Även för en samlicens går det att följa med i realtid hur en älgjakt framskrider bara alla delägare i bruk. Detta innebär en avsevärd lättnad för licensinnehavaren och jaktledaren.

Förankrandet av tjänsten på fältet är Finlands viltcentrals största ibruktagningsprojekt och berör drygt 6000 jaktföreningar och jaktlag, vilket innebär sammanlagt cirka 120 000 älgjägare.

Den största utmaningen är att få jägarna att prova på och använda de nya verktygen, men personalen på Finlands viltcentral och jaktvårdsföreningarna kommer att svara på utmaningen. Vi arrangerar utbildningar och erbjuder material för självstudier så att tjänsten blir tillgänglig för alla och envar.

Exaktare data ger exaktare forskning

Oma riistas funktioner för älgdata stöder inte bara de aktiva i jaktföreningarna utan kommer att bli till nytta för hela samhället. Med exaktare viltdata går det att ta fram bättre uppskattningar

av stammarna, analyser och index. Informationen blir också ett verktyg för styrningen av jakten, vilket innebär bättre kontroll på älgstammen och färre problem med älgarna. Det kommer att publiceras rapporter baserade på informationen från tjänsten, så att markägare och andra intressegrupper får möjligheter att följa med hur älgstammen utvecklas.

Tjänsten Oma riista är avgiftsfri och togs i bruk våren 2014. Den fungerar som en individuell viltlogg där jägare kan skriva in observationer och avskjutningsdata. Det går också att göra lagstadgade avskjutningsanmälningar i tjänsten. Oma riista fungerar både med dator och smarttelefon. Informationen på nätet och i telefonen synkroniseras automatiskt med varandra. Dessutom går det att använda tjänsten i telefonen utan nätkontakt. Oma riista har i detta nu över 45 000 registrerade användare.

Förankrandet av tjänsten på fältet är Finlands viltcentrals största ibruktagningsprojekt och berör drygt 6000 jaktföreningar och jaktlag, vilket innebär sammanlagt cirka 120 000 älgjägare

Ohto Salo, tf viltplanerare, Finlands viltcentral

VILDSVINEN LEVER OCH BLIR FLER

Med anledning av den afrikanska svinpesten (ASF) blossade vildsvinsdebatten i vårt land upp i slutet av 2014. Sjukdomen visar fortfarande inga tecken på att mattas av i Europa och hotet ruvar allt mörkare även över vårt land. Ett öppet och ärligt samarbete mellan myndigheter, markägare och jägare är fortsättningsvis avgörande för vildsvinspolitiken här i landet.

■■■ Vildsvinet har blivit ett samtalsämne också i trakter där man tidigare knappt någonsin har stött på arten. Observationerna har blivit fler och stammen ser ut att växa och sprida sig till nya områden. Stammen växer hela tiden och en färsk uppskattning är att vänta under våren.

Svårt uppskatta storleken på stammen

I fjol våras uppskattades storleken på vildsvinsstammen i vårt land till ungefär tusen djur. Under jaktsäsongen 1 juni 2014 till

28 februari 2015 fälldes ungefär 400 vildsvin. Antalet är större än någonsin förut. Efter våren och sommaren när svinen grisade har det inte gjorts någon systematisk uppskattning av stammens storlek, men det är ett faktum att svinen har blivit fler sedan våren i fjol.

Bristen på snö har försvårat arbetet med att uppskatta stammens storlek i kärnområdet Sydöstra Finland och Östnyland. Utifrån de trikinprover som har skickats in till laboratorierna har forskarna räknat ut att drygt 250 svin har blivit fällda den här jaktsäsongen. Men det är fortfarande inte obligatoriskt

Hannu Huttu

med någon lagstadgad avskjutningsanmälan, vilket betyder att en del av de fällda svinen sannolikt faller utanför statistiken. Därför är det befogat för jaktvårdsföreningarna att under våren ta fram preciserade uppskattningar av vildsvinsstammens nuvarande storlek.

Ändringar i jaktlagen och förordningen

Hotet från den afrikanska svinpesten har höjt temperaturen i vår vildsvinspolitik. För att minimera smittorisken gjorde en arbetsgrupp, som jord- och skogsbruksministeriet tillsatt, i början av fjolåret upp en lista på förslag till ändringar och åtgärder i jaktlagen och förordningen. Förslagen överlämnades till ministeriet den andra juni 2015. Arbetsgruppen bestod av experter på djursjukdomar och vilthushållning, och företrädare för jägarnas och markägarnas intresseorganisationer.

Även om arbetsgruppen tillsattes uttryckligen för att minimera riskerna med den afrikanska svinpesten så är åtgärderna och

lagändringarna till stor del nödvändiga och aktuella även ur en rent förvaltningsmässig synvinkel. Till det viktigaste i betänkandet hör förslaget att halvera stammen från sin nuvarande storlek i Sydöstra Finland och Östnyland, och åtgärderna för att förebygga en spridning inåt landet. I dagsläget har målet inte uppfyllts och inte heller blir det lätt att göra det.

Utifrån arbetsgruppens betänkande slopade regeringen i slutet av februari fredningstiden för vildsvinet som en åtgärd i bekämpningen av den afrikanska svinpesten. Den första mars trädde en ändring av förordningen i kraft som tillåter jakt efter vildsvin utan ungar året om. En sugga som följs av årsungar är fortsättningsvis fredad.

Arbetsgruppen föreslog också en skyldighet att anmäla fällda vildsvin. Arbetet med att följa upp stammen står och faller med informationen om antalet fällda djur och deras ålders- och könsfördelning. Rent praktiskt skulle den lagstadgade avskjutningsanmälan göras enbart elektroniskt i tjänsten Oma riista och på det viset skulle viltförvaltningen kunna följa med läget nästan i realtid.

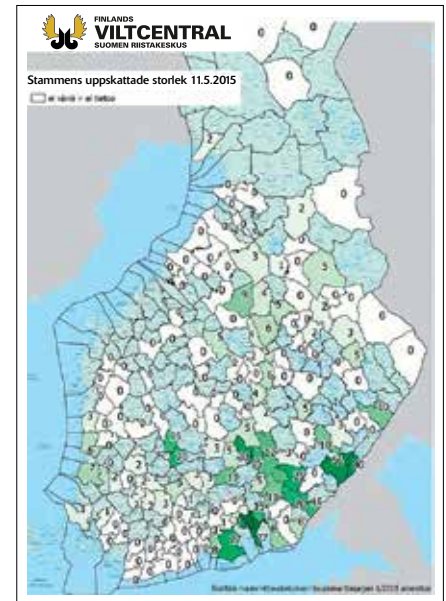
För att underlätta jakten föreslogs dessutom några ändringar i jaktmetoderna. I början av april 2016 lämnade regeringen därför en proposition till riksdagen om ändringar i jaktlagen. Bland annat skulle det bli tillåtet att använda en fast ljuskälla som hjälpmedel vid utfodringsplatser för vildsvin. Det skulle också bli tillåtet att fånga vildsvin levande med stängsel. Lagändringen är tänkt att träda i kraft så fort som möjligt. Beträffande utfodringen gjordes det inga förslag till ändringar i förordningen, men i betänkandet betonades att vildsvin borde utfodras enbart i syfte att locka på dem.

Inga "presenter" från jaktresor utomlands

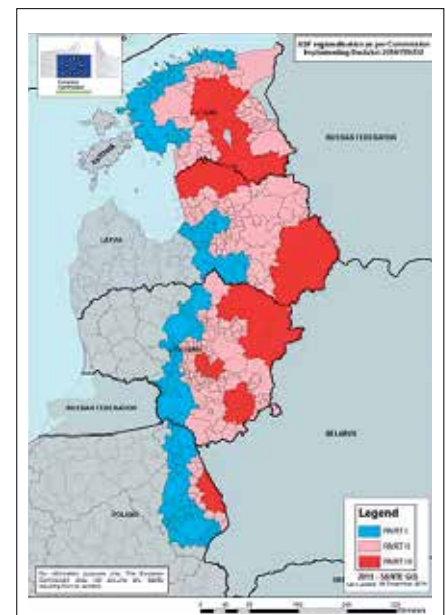
Den afrikanska svinpesten har inte mattats av i de baltiska länderna utan tvärtom rapporteras det varje vecka om nya sjukdomsfall. I enlighet med kommissionens skyddsbeslut är det förbjudet att införa till landet vildsvinsprodukter från alla begränsningszoner. Det här betyder ett absolut nej för vildsvin från det estniska fastlandet. Livsmedelssäkerhetsverket Evira rekommenderar att vildsvinskött inte importeras från något baltiskt land, inte ens från de estniska öarna eller från Polen.

Öppenhet i nyckelställning

Vildsvinet är ett nytt vilt i vårt land. Förvaltningen av stammen och den rådande risken för afrikansk svinpest kräver åtgärder och ett

Stammens uppskattade storlek våren 2015.

Den afrikanska svinpestens utbredning i de baltiska länderna.

öppet och snabbt samarbete mellan de berörda myndigheterna, viltförvaltningen, jägarna och markägarna. Med författningsändringarna och den aktiva kommunikationen har vi tagit det första steget mot öppenhet. Vi måste fortsätta med arbetet, i synnerhet för ökad öppenhet och kunskap om vildsvinet – men utan att glömma det aktiva kommunicerandet om hur ASF-situationen utvecklar sig eller att följa med vildsvinsstammen.

Det är ett faktum att vildsvinen har blivit fler sedan i fjol våras

Klaus Ekman, kommunikationschef, Finlands viltcentral

ALLA HAR RÄTT TILL VÄLFÄRD

Välfärden är aktuell i dessa tider – även inom vilthushållningen. Redan för några år sedan placerades vilthushållningens välfärdseffekter i viltkoncernens strategiska mitt, och på Finlands viltcentral har vi inlett arbetet med att förankra välfärdstemat.

■■■ Vilthushållningen skapar välfärd är ett av de strategiska målen i viltcentralens strategitriangel.

Själv ordet välfärd ger lagom med spelrum för tolkningar; det inkluderar både det fysiska och psykiska välbefinnande som jägaren upplever och den sociala välfärd som jakten skapar. Vi har varit medvetna om de här aspekterna redan länge och forskning har visat att det räcker med tio minuter i naturen för att en person ska stressa av och må bättre.

Med välfärd avses i det här sammanhanget också att ekonomiskt ha det bra. Jägarbilden är stadd i förändring och en allt större del av jägarna bor i en urban miljö. Deras möjligheter att delta i jaktföreningsverksamhet av traditionellt snitt blir allt mer begränsade och de flesta lyckas inte ens bli medlemmar i någon förening. Och de som har blivit antagna som medlemmar kan inte på grund av det fysiska avståndet delta normalt i föreningens talko eller viltvård. Det här skeva förhållandet skapar på landsbygden en efterfrågan på tjänster för jakt och vilthushållning.

Jakten allmänt accepterad

Jakten är allmänt accepterad i vårt land. Bara ungefär 13 procent av finländarna ställer sig negativt till jakten. Den breda acceptansen bygger å ena sidan på det stora antalet jägare och å andra sidan på uppfattningen att jakten är en viktig verksamhet i vårt samhälle som håller en hög etisk nivå.

Antalet jägare i vårt land - i fjol löste drygt 306 000 personer jaktkort - ligger med europeiska mått mätt i den absoluta toppen, men antalet har obönhörligt börjat minska. Det är alltså nödvändigt att rekrytera nya jägare. Antalet kvinnor som jagar befinner sig lyckligtvis på kraftig uppgång, vilket öppnar alldeles nya dimensioner för vilthushållningen.

Viktigt fastställa ett värde

Jakten lever i en brytningstid och det blir allt viktigare att kunna fastställa ett värde på

vilthushållningen i sin helhet, och i synnerhet att kunna göra det i euro. På det viset kan vi jämföra vilthushållningen med andra former av markanvändning och deras avkastning.

Finlands viltcentral och Naturresursinstitutet (Luke) inledde i höstas ett samprojekt för att ta fram en förstudie om vilthushållningens välfärdseffekter. Vi behöver den här informationen för att kunna utveckla verksamheten och som stöd för beslutsfattandet. Behovet är särskilt stort av uppskattningar i euro för effekterna av vilthushållningens olika delområden.

De första resultaten är redan klara och ger en ungefärlig uppskattning av de effekter som jägarnas penninganvändning har på landets ekonomi. Effekterna ligger i storleksklassen 279 till 359 miljoner euro om året. Noggrannare än så här går det inte att med befintligt underlag beräkna värdet. Sysselsättningseffekterna ligger på mellan 2245 och 2986 årsverken.

Men hur skapar vi ett inhemskt utbud? För att alla intresserade ska få en chans att jaga måste vi aktivera dem som erbjuder jaktmöjligheter

Det råder alltså inget tvivel om att vi talar om betydande belopp och sysselsättningseffekter. Dessutom ska vi hålla i minnet att det inte har bedrivits någon tidigare forskning i vårt land om vilthushållningens ekonomiska värde. För två år sedan gjorde Forststyrelsen en undersökning bland licensjägare om jaktens ekonomiska betydelse på regional nivå. Undersökningen visar att enbart det penningbelopp som licensjägarna spenderar överskrider 24 miljoner euro per år och att sysselsättningseffekten ligger på cirka 320 årsverken. Siffran kan jämföras med det frivilligarbete som görs i jaktvårdsföreningarna och som beräknas till cirka 360 årsverken.

Behövs inhemska tjänsteproducenter

För vilthushållningen och jaktens del har vi kunnat se en tydlig ökning av efterfrågan på jakt- och naturtjänster. Jägarbilden är stadd i förändring, vilket har ökat efterfrågan på jaktmöjligheter samtidigt som jaktförening-

Hannu Huttu

arna anlitar lokala tjänsteproducenter för sina traditionella sysslor, som talko vid jaktstugan, byggandet av viltutfodringar, viltvård och inventeringar. Det finns en ständigt ökande efterfrågan på tjänster som jaktguidning, jakt på egen hand och organiserade jakter.

Men hur skapar vi ett inhemskt utbud? För att alla intresserade ska få en chans att jaga måste vi aktivera dem som erbjuder jaktmöjligheter. Om inte så är risken den att de urbaniserade jägarna som faller utanför verksamheten i jaktföreningar faller mellan stolar och antingen lägger av helt med jagandet eller styr stegen och pengarna dit där de kan jaga mot betalning – det vill säga utomlands.

Möjligheter för jaktföreningarna

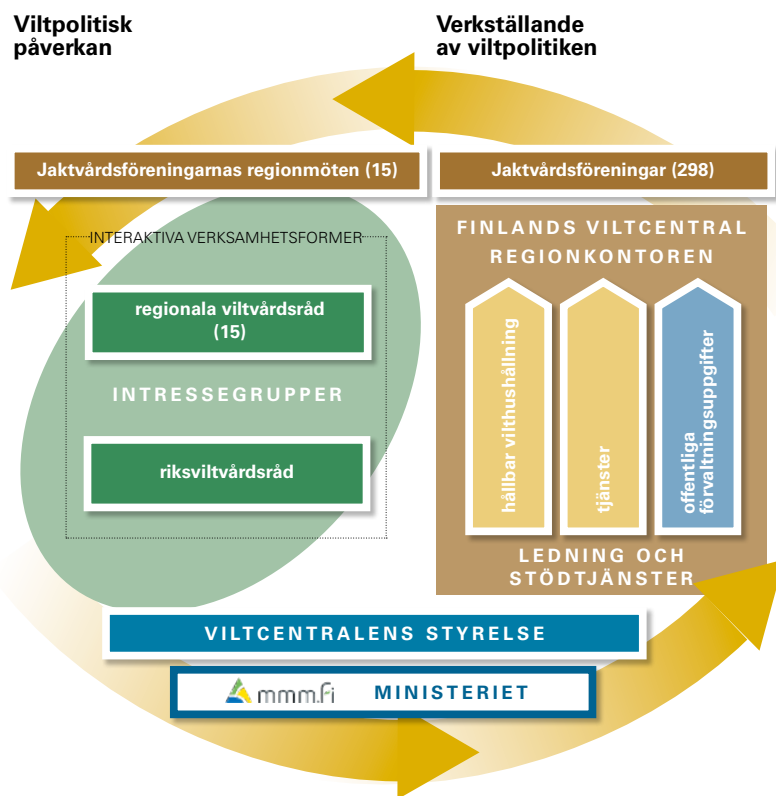
Tack vare sin mängd befinner sig jaktföreningarna i nyckelposition och bör fortsätta med att förnya sin verksamhet, exempelvis genom att ta in nya medlemmar som inte har rötter i trakten eller kopplingar till markägandet. Flexibla arrangemang med beviljandet av säsongkort eller gästkort skulle också skapa fler möjligheter till jakt.

Nätverksbyggande mellan jaktföreningen på orten och företagare och näringsidkare skulle även det gynna ekonomin på lokal nivå.

Jakten och viltushållningen i vårt land lever i en brytningstid. Det är vår uppgift att se till att jägarkåren bevaras så stor som möjligt och att vi kan erbjuda välfärd för hela jägarkåren och det växande nätverket av naturföretagare.

Viltpolitikens två verksamhetslinjer

- **Finlands viltcentral, Sompiovägen 1,
00730 HELSINGFORS, 029 431 2001**
asiakaspalvelu@riista.fi, www.riista.fi
- **Södra Tavastland, Lukiokatu 14,
13100 TAVASTEHEUS, *etela-hame@riista.fi***
- **Södra Savolax, Virastotie 3 bost 2,
51900 JUVA, *etela-savo@riista.fi***
- **Sydöstra Finland, Pikkuymyräkatu 3 A,
49400 FREDRIKSHAMN, *kaakkois-suomi@riista.fi***
- **Kajanaland, Syväyksenkatu 1 B 27,
89600 SUOMUSSALMI, *kainuu@riista.fi***
- **Mellersta Finland, Kauppakatu 19 A 7,
40100 JYVÄSKYLÄ, *keski-suomi@riista.fi***
- **Lapland, Vanamokatu 3 D,
96500 ROVANIEMI, *lappi@riista.fi***
- **Uleåborg, PB 35 (Ratatie 41),
91501 MUHOS, *oulu@riista.fi***
- **Österbotten, Vapaudentie 32-34 B 22,
60100 SEINÄJOKI, *pohjanmaa@riista.fi***
- **Norra Tavastland, Labkotie 2,
36240 KANGASALA, *pohjois-hame@riista.fi***
- **Norra Karelen, Teollisuuskatu 15,
80100 JOENSUU, *pohjois-karjala@riista.fi***
- **Norra Savolax, Kiekkotie 4,
70200 KUOPIO, *pohjois-savo@riista.fi***
- **Kust-Österbotten, PB 16, (Långgatan 4),
66531 KVEVLAX, *rannikko-pohjanmaa@riista.fi***
- **Satakunta, Porintie 9 B 6,
29250 NAKKILA, *satakunta@riista.fi***
- **Nyland, Sompiovägen 1,
00730 HELSINGFORS, *uusimaa@riista.fi***
- **Egentliga Finland, Kuralagatan 2,
20540 ÅBO, *varsinais-suomi@riista.fi***